

PANDEMIYA DAVRIDA HOMILADOR AYOLLARDAGI O'ZGARISHLAR

Xolbekov Baxtiyor Baymanovich¹,
Ahmedova Saodat Toshboltayevna²,
Hayitqulova Parvinoz Sobir qizi³

^{1,2,3} Toshkent Tibbiyot Akademiyasi Termiz Filiali

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6505433>

MAQOLA TARIXI

Qabul qilindi: 15-aprel 2022

Ma'qullandi: 21-aprel 2022

Chop etildi: 27-aprel 2022

KALIT SO'ZLAR

Pandemiya, Homiladorlik, Abort, Immunosuppressiv dorilar

ANNOTATSIYA

Hozircha, dalillar shuni ko'rsatadiki, COVID-19 bilan homilador ayollarda homila tushish xavfi yuqori emas. Bugungi kunga qadar mavjud ilmiy tadqiqotlarda intrauterin yoki perinatal infeksiyaning ba'zi holatlari qayd etilgan, ammo bu juda kam uchraydi va COVID-19 infeksiyasi homila malformatsiyasiga olib kelishi dargumon. Dastlabki kunlarda koronavirus infeksiyasi bilan kasallangan chaqaloqlarda ma'lum bo'lgan kam sonli holatlar engildir. Bizning kuzatishlarimizda jiddiy holatlar yo'q. Onaning asoratlari nuqtai nazaridan, eng murakkab pnevmoniyalar ushbu davrda homiladorlikning uchinchi trimestrida yoki tug'ruqdan keyingi davrda, ya'ni tug'ilishdan bir necha hafta o'tgach, emlanmagan homilador ayollarda sodir bo'ladi. Homiladorlikning birinchi va ikkinchi trimestridagi COVID-19 infeksiyasi bir qator asoratlar bilan bog'liq. Biroq, onadagi asoratlar tufayli (ayniqsa, homiladorlikning uchinchi trimestrida) erta tug'ilish chastotasi ortdi.

Dolzarbligi : Kasallik homiladorlik paytida va homilador ayollarda kuchayganga o'xshaydi. Natijada homilador ayollarda muddatidan oldin tug'ilish va onaning o'tkir pnevmoniya kasalligining ko'payishi nafas olish organlari faoliyatining buzilishi va homilaning kislorod bilan ta'minlanishining buzilishi natijasida homilador ayollarda homilaning tushishi ko'payishiga olib keldi. Bu holat onaning hayoti xavfini oshirdi. Koronavirus infeksiyasining oldini olish homilador ayollar uchun eng muhim vazifadir. Homilador ayollar immunitet tizimidagi o'zgarishlarni boshdan kechirishi mumkin, bu esa ularni respirator viruslarga

ko'proq moyil qiladi. Ushbu o'zgarishlar kelajakdagi onalar xavfsizlik choralari bo'yicha faol bo'lishlari kerakligini anglatadi. Biroq, biz bilamizki, homiladorlik paytida, ayniqsa birinchi trimestrda yuqori isitma, tug'ma nuqsonlar xavfini oshirishi mumkin. Shuning uchun biz bemorlarimizni isitmani keltirib chiqaradigan barcha kasalliklardan, jumladan, grippdan himoyalashga chaqiramiz. COVID 19 erta yoki erta tug'ilish xavfini oshirishi mumkin. Agar siz homiladorlik paytida quyidagi alomatlarni sezsangiz, darhol akusherlik xizmatiga murojaat qilishingiz kerak:

- Bolaning harakatlaridagi o'zgarishlar
- Qindan qon ketishi
- Doimiy tiniq qin oqishi
- Qorin og'rig'i
- 37-haftadan oldin qisqarish
- Isitma
- Bosh og'rig'i
- Qo'llaringiz yoki yuzingizning to'satdan shishishi

Yangi korona virusi homilador ayolning o'zi uchun xavf tug'dirishi mumkin. Homiladorlik davrida korona infeksiyalari holatlari bo'yicha nashrlar homilador ayollarda kasallik bilan bog'liq asoratlarning bir xil yoshdagi homilador bo'lmagan ayollarga qaraganda ko'proq ekanligini bildiradi. Virusning ayol tanasiga qanday ta'sir qilishini aniq aytish qiyin. Umuman olganda, boshqa bemorlarning qanday kasal bo'lishida aniq farqlar yo'q. Biroq, ba'zi qiyinchiliklar va asoratlar bo'lishi mumkin. Agar ayol buyrak yoki jigar kasalligi, diabet yoki astma kabi surunkali kasalliklardan aziyat cheksa, u xavf ostida. Agar ayol jiddiy kasal bo'lsa ham, muammolar paydo bo'lishi mumkin. O'sayotgan homila yurak va o'pkaga bosim o'tkazadi, qon va qon aylanishini bloklaydi.

Tadqiqotimizning maqsadi. COVID-19 bilan kasallangan homilador ayollarda tabiiy abort qilish jarayonini qisqartirish va tug'ruqdan keyingi jarayonda bolada tug'ma nuqsonlarning oldini olish uchun profilaktik jarayonni shakllantirish. Pandemiya davrida erta tug'ilishni qiyosiy taqqoslash.

Materiallar va usullar: Bizning maqsadimiz 2020-2021 yillar davomida COVID-19 bilan homilador ayollarda erta tushish, erta tug'ilish hollarini solishtirish edi. Shuningdek, COVID-19 bilan kasallangan homilador ayollarda ham ushbu jarayonlar homilador ayolning funktsional holatidan kelib chiqqan holda baholandi va biz COVID-19 ning kuchayishi yuqori bo'lgan quyidagi holatlarni tahlil

qildik. Quyidagi holatlar yoki omillar homiladorlik davrida COVID-19 dan jiddiy kasallikka olib kelishi mumkin:

- 35 yoshdan oshgan
- Ortiqcha vazn yoki semizlik
- Yuqori qon bosimi (homiladorlikdan oldin)
- Qandli diabet – 1 yoki 2-toifa (homiladorlikdan oldin)

Bunday holatlar ko'payishi mumkin. sizning COVID-19 dan jiddiy kasallik xavfi.

Tekshiruv natijalari va xulosalari

Bizning kuzatuvimizda homilador ayollardagi asosiy alomatlar quyidagilar edi. Homilador ayollarda koronavirus infeksiyasining belgilari odatda boshqa kasallangan odamlarda uchraydigan alomatlardan farq qilmadi:

- tana haroratining ko'tarilishi - 90% hollarda;
- quruq yoki engil balg'amli yo'tal - klinik holatlarning taxminan 80% da;
- nafas qisilishi;
- ko'krak qafasining siqilishi;
- charchoqning yuqori darajasi, ishlashning pasayishi;
- diareya, ko'ngil aynishi, qusish;
- Bosh og'rig'i.

Biroq, alomatlar majmuasi har bir homilador ayol uchun individual ravishda farq qilishi mumkin. Ba'zida ayol oddiy sovuqning ko'rinishi bilan aralashtirilishi mumkin bo'lgan engil noqulaylik his qiladi. Surxondaryo viloyatida koronavirus infeksiyasi bilan kasallangan bemorlarni davolash muassasasida 2020-2021-yillarda COVID-19 bilan kasallangan homilador ayollarni 2020-yilda 55 nafar, 2021-yilda esa 59 nafar 16-haftalik homilador ayollar bilan taqqoslash ishlab chiqildi. Homiladorlik 16 haftadan kam bo'lgan homilador ayollarda tushish hollari 2020-yilda 20%, 2021-yilda esa 23,73% ni tashkil etdi. 16-28 haftalik homilador ayollar soni 2020-yilda 110 nafarni, 2021-yilda esa 132 nafarni tashkil etdi. Homilador ayollarda erta tug'ilish 2020-yilda 22.8 foizni tashkil etdi. 2021 yilda bu ko'rsatkich yana 26,51%

gacha ko'tarildi. 28-37 haftalik homilador ayollar soni 2020 yilda 90 nafarni, 2021 yilda esa 293 nafarni tashkil etdi. Bu davrda homilador ayollar 2020 yilda 24,44 foiz, 2021 yilda esa 15,36 foiz erta tug'ilgan. Operatsiya boshlangan sana Termiz markaziy shifoxonasi 2021 yil 07.07.2021. Operatsiyalar yakuniga ko'ra, 2021-yil 26-mart holatiga ko'ra, 537 nafar homilador ayol kasalxonaga yotqizilgan bo'lib, ulardan 160 nafari bir vaqtning o'zida tug'ilgan. 2021 yilning iyul va avgust oylarida COVID-19 bilan kasallangan homilador ayollarda 116 ta sezaryen bo'limi o'tkazildi. Barcha yangi tug'ilgan chaqaloqlarda COVID-19 uchun test salbiy chiqdi.

XULOSA

1. COVID-19 ning bolaning funktsional holatiga ta'siri darajasini aniqlash uchun tug'ruqdan keyingi chaqaloqlarda yiliga ikki

marta COVID-19 bilan kasallangan homilador ayollarni umumiy ko'rikdan o'tkazishni tashkil etish.

2. Surxondaryo viloyatida nafas yo'llari kasalliklari yuqori bo'lgan tumanlarda yurak-qon tomir va respirator kasalliklarga chalingan homilador ayollar ro'yxatini belgilash, bu bilan bachadon ichi infeksiyasini oldini olish va koronavirus bilan kasallanish homilaning oldini olish maqsadida Surxondaryo viloyatida homiladorlikning 13-haftasida virusologik tekshiruv o'tkazish. .

3. Homilador ayollarda homiladorlikning 16-haftasigacha immunosupressiv dorilarni qo'llashni muntazam nazorat qilib borish onaning turli kasalliklarga chalinishini oldini oladi va homilador ayollarda homila tushishini kamaytiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. (2020). Henrietta Lacks: science must right a historical wrong. *Nature*, 585(7823),
2. Grechukhina, O., Greenberg, V., Lundsberg, L. S., Deshmukh, U., Cate, J., Lipkind, H. S., Campbell, K. H., Pettker, C. M., Kohari, K. S., & Reddy, U. M. (2020). Coronavirus disease 2019 pregnancy outcomes in a racially and ethnically diverse population
3. Ahluwalia, I. B., Jamieson, D. J., Rasmussen, S. A., D'Angelo, D., Goodman, D., & Kim, H. (2010). Correlates of seasonal influenza vaccine coverage among pregnant women in Georgia and Rhode Island.
4. Arnold, L. D., Luong, L., Rebmann, T., & Chang, J. J. (2019). Racial disparities in U.S. maternal influenza vaccine uptake: Results from analysis of Pregnancy Risk Assessment Monitoring System (PRAMS) data, 2012-2015.
5. Centers for Disease Control and Prevention. (2021b). *COVID-19 (coronavirus disease): People with certain medical conditions*.
6. Chen, Y. H., Keller, J., Wang, I. T., Lin, C. C., & Lin, H. C. (2012). Pneumonia and pregnancy outcomes: A nationwide population-based study